

Japani 1

Moduuli 1: esittäytyminen

MODUULIN TAVOITTEET

- saada **yleiskuva** Japanista ja kielen perusteista
 - **tutustua Japanin tapakulttuuriin ja kielen kohteliaisuusaspektiin**
 - puhuttelu ja nimien jälkiliitteet
 - kumartaminen ja asioiden ojentaminen/vastaanottaminen
 - kunnioittavat etuliitteet O JA GO
 - oppia muodollisen, **suullisen kommunikaation yksinkertaisimmat osaset** (mm. perustervehdykset ja -fraasit sekä muutamia kommunikaatiostrategioita)
 - hallita muodollisen, suullisen rekisterin yksinkertainen **väite- ja kysymyslause** sekä **partikkelien perusajatus**
 - teemapartikkeli WA
 - täsmennyspartikkeli NO
 - kopulan menemätön myönteinen (DESU) ja kielteinen (JANAI DESU) muoto
 - kysymyspartikkeli KA
 - suorat kysymyslauseet
 - kysymyssanakysymykset sekä kysymyssanat NAN ja DOKO
 - oppia **esittäytymään yksinkertaisesti japaniksi** (nimi, kotimaa, koti, oppilaitos ja pääaine)
- pystyä **lukemaan hiragana-tavumerkkejä** sekä kirjoittamaan niitä tuen avulla

JAPANIN KIELESTÄ

Suuruus

Japanin kieltä puhuu äidinkielenään noin 125 miljoonaa ihmistä.

Miksi opiskella?

Kielitaito avaimena. Siitä huolimatta, että Japani on Suomen toiseksi tärkein kauppakumppani Aasiassa, voidaan maata kutsua alihyödynnettyksi mahdollisuudeksi. Yhtenä avaimena tähän usein kaukaisena, vieraana ja haastavana koettuun maahan on kielitaito: Japanissa läheskään kaikki eivät pysty kommunikoimaan ongelmitta englanniksi, ja menestys maan markkinoilla vaatiikin japanin kielen hallintaa. Japanin kielen taito nousee tärkeään asemaan myös esimerkiksi Suomen ja Japanin välisen korkeakoulu- ja tiedeyhteistyön sekä teknologisen yhteistyön kehittämisessä ja hyödyntämisessä

Innovatiivisuutta kieliopintojen kautta. Länsimaisista kielistä niin kieliopiltaan, ilmaisuiltaan kuin kirjoitusjärjestelmältäänkin poikkeavan japanin opiskelu kehittää kykyä erilaiseen ja aiempaa joustavampaan ajatteluun, josta on hyötyä alasta riippumatta.

Vähäinenkin kielitaito on eduksi! Japanin opintojen kautta opitaan kielen lisäksi paljon maan kulttuurista, elämänfilosofiasta, arvoista ja ajattelutavasta. Tällainen kulttuurinen herkkyyks ja sen varassa toimiminen on monessa tilanteessa usein tärkeämpää kuin järkkymätön kielitaito.

Äännejärjestelmä

Vokaalit

Japanin kielessä on viisi vokaalia: **A, I U, E ja O**. Vokaalien hallitseminen suomenkieliselle opiskelijalle on varsin helppoa, ainoastaan vokaali **U poikkeaa suomen kielestä: se äännetään kuten ruotsalainen kapea u.**

Linkkejä

Perfect Pronunciation of the 5 Japanese Vowels:

<https://www.youtube.com/watch?v=VPJIwff3wOI> (1:25)

Japanese Pronunciation, Video 3: The Japanese Vowels:

<https://www.youtube.com/watch?v=-xcJnHR9MKo>

Konsonantit

Myöskään konsonantit eivät paljoa suomen kielestä eroa. Kiinnitä kuitenkin huomiota seuraaviin äänneisiin/tavuihin, joita ei tapaa suomenkielessä tai jotka ääntyvät eri tavoin kuin suomessa:

K sanan alussa ääntyy sanan kuten englannin *key*

esim. **kuni** (*maa; kotimaa*)

muissa tapauksissa voit ääntää tämän konsonantin suomalaisittain

esim. **doko** (*missä*)

G ääntäminen on jossakin suomalaisen K:n ja G:n välimaastossa

esim. **daigaku** (*yliopisto*)

esim. **onegaishimasu** (*nöyrästi pyydän*)

SH ääntyy kuten englannin sanassa *ship*

esim. **sushi** huom. älä unohda kapeaa U:ta!

esim. **onegaishimas(u)** (*nöyrästi pyydän*)

S(U) U jää tyypillisesti ääntymättä, kun tämä tavu lauseen lopussa

esim. **onegaishimas(u)** (*nöyrästi pyydän*)

Z ääntyy pikemminkin terävänä suomen S:nä

esim. **Douzo.** (*Ole hyvä.*)

J ääntyy kuten englanninkielisessä nimessä Jim

esim. **Hajimemashite.** (*Minulla on ilo tavata sinut ensimmäistä kertaa.*)

CH ääntyy kuten englannin sanassa chip

esim. **mou ichido** (*vielä kerran*)

Muista, että vokaaliyhdistelmä ou ääntyy pitkänä oo:na!

F ääntyy pehmeänä, ilma tulee pikemminkin huulien kuin hampaiden välistä

esim. **Finrando** (*Suomi*)

Y ääntyy kuten suomen J

esim. **Yoroshiku onegaishimas(u).** (mm. "Toivon yhteiselle polullemme kaikkea hyvää.")

R ääntyy yksitärtyisen R:n ja D:n välimuotona

esim. **Arigatou gozaimasu.** (*Kiitos paljon.*)

How to Pronounce Japanese Ra Ri Ru:

<https://www.youtube.com/watch?v=jUF5rAsaCKI>

WA ääntyy kuten englannin sanassa wild

esim. **watashi** (*minä*)

Japanese Pronunciation, Video 2: The Japanese Consonants:

<https://www.youtube.com/watch?v=Raq0eoOznLY>

N ei vastaa yksinomaan suomen N:ä, vaan ääntyy eritavoin tilanteesta riippuen

Japanin kielen äänteet

Alta löytyy taulukko, jossa esitellään kaikki japanin kielessä olemassa olevat äänteet.

a	i	u	e	o
ka	ki	ku	ke	ko
sa	shi	su	se	so
ta	chi	tsu	te	to
na	ni	nu	ne	no
ha	hi	hu/fu	he	ho
ma	mi	mu	me	mo
ya	-	yu	-	yo
ra	ri	ru	re	ro
wa	-	-	-	wo
n				
ga	gi	gu	ge	go
za			ze	zo
da	ji	zu	de	do
ba	bi	bu	be	bo
pa	pi	pu	pe	po

kya	-	kyu	-	kyo
sha	-	shu	-	sho
cha	-	chu	-	cho
nya	-	nyu	-	nyo
hya	-	hyu	-	hyo
mya	-	myu	-	myo
rya	-	ryu	-	ryo
gya	-	gyu	-	gyo
ja	-	ju	-	jo
bya	-	byu	-	byo
pya		pyu		pyo

Lyhyet ja pitkät äänteet

Aivan kuten suomen kielessäkin, lyhyillä ja pitkillä vokaaleilla ja konsonanteilla **erotetaan merkityksiä**, joten kiinnitetään vokaalien ja konsonanttienpituuksiin huomiota sanoja ääntäessäsi.

esim. **koko** (täällä) vrt. **koukou** (lukio)

muista, että vokaaliyhdistelmä ou ääntyy pitkänä o:na!

esim. **sama** (kunnioittava jälkiliite) vrt. **sanma** (kalalaji)

huomaa, että tässä N assimiloituu sitä seuraavan konsonantin kanssa ja ääntyy siksi M:nä

Sanojen aksentti

Japanin kielessä on kiinan kielen tavoin aksentti. Japanin kielessä aksentti **tarkoittaa sanansisäistä tavupainotusta, joka tehdään äänenkorkeuden avulla ja jolla erotetaan merkityksiä**. Japanin kielessä aksentti ei kuitenkaan ole läheskään yhtä merkittävä kielellinen ilmiö kuin kiinassa, ja yleisesti ottaen sanan merkitys ymmärretään, vaikka aksentti olisikin vähän pielessä. Tämän lisäksi sanojen aksentti vaihtelee alueittain, joten aksenttia ei ole mielekästä lähteä opiskelemaan jokaisen sanan kohdalla. Aksentin olemassaolo japanin kielessä on kuitenkin hyvä tiedostaa. Alla linkki aiheesta:

Linkkejä

Learn Japanese Pitch Accent:

https://www.youtube.com/watch?v=31dOb_swAAk

Lauseiden intonaatio

Intonaatio liittyy läheisesti aksenttiin: se **viittaa puheessa lauseen tasolla tapahtuvaan äännekorkeuden vaihteluun**. Suomen kielessä lauseiden intonaatio (ja sanojen aksentti) on aina laskeva, mutta japanin kielessä intonaatiossa tapahtuu huomattavasti enemmän vaihtelua. Muun muassa kysymyslauseissa intonaatio on loppua kohden aina nouseva.

Linkkejä

Japanese Pitch: Sentence-level:

<https://www.youtube.com/watch?v=CDkt7PqAQoE>

Variaatio

Rekisteri

Japanissa ihmisten väliset suhteet näkyvät selkeästi kielessä: **eri tilanteissa kieli ottaa eri muodollisuuden asteen**, tarvittaessa kielellä voidaan ilmaista muodollisuuden lisäksi kunnioitusta. Näitä eri muodollisuuden/kohteliaisuuden asteita kutsutaan rekistereiksi. Eri rekisterien kohdalla eroa on mm. sanastossa, verbitaivutuksessa ja partikkelien käytössä. Myös tekstin sisältö, siis mitä voi sanoa, vaihtelee rekisteristä toiseen. Ymmärtääkseen, miten puhujien välinen henkilökohtainen suhde tai asema toisiinsa nähden vaikuttaa rekisterin valintaan, on hyvä tutustua lyhyesti käsitteisiin uchi ja soto.

Epämuodollista kieltä sisäpiiriläisille

Uchi (うち) viittaa omaan sisäpiiriin, johon kuuluu siis oma perhe ja muut läheiset ihmiset. Uchin sisällä ihmiset puhuvat toisilleen pääasiassa kohteliaisuuksista riisuttua epämuodollista rekisteriä. (Huomaa, että vaikka epämuodollisella rekisterillä on muutamia yhtymäkohtia kirjakieleen, ne ovat silti kuitenkin kaksi täysin eri kielimuotoa.) Tähän rekisteriin tutustumme kurssilla 4.

Muodollista kieltä puolitutuille ja tuntemattomille

Uchin vastakohta on soto (そと), johon kuuluu kaikki uchi ulkopuolelle jäävät. Sotoon sijoittuville, siis puolitutuille ja tuntemattomille, puhutaan muodollista rekisteriä. Uchi ja soto (sekä epämuodollinen ja muodollinen rekisteri) heijastavat siis ihmisten välisiä horisontaalisia suhteita: läheisille (uchi) puhutaan tuttavallisesti, etäänpänä oleville eli puolitutuille ja tuntemattomille (soto) taas puhutaan muodollisesti.

Muodollinen rekisteri tulee olemaan pääsääntöinen rekisterimme kursseilla.

Kunnioittavaa kieltä arvovaltaisille henkilöille

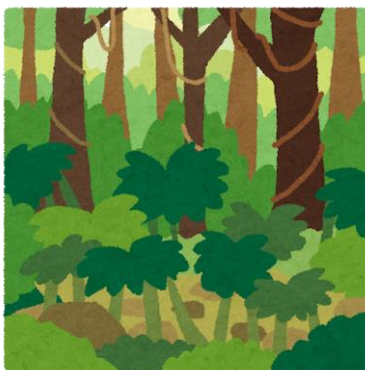
Japanin kielessä rekisteri muuttuu horisontaalisten suhteiden lisäksi myös silloin, kun puhujien välillä on vertikaalinen suhde. Toisin sanoen iältään tai asemaltaan arvovaltaiselle henkilölle kuten opettajalle, lääkärille, esimiehelle, asiakkaalle, itseä vanhemmalle henkilölle jne. käytetään kunnioittavaa rekisteriä. Tähän rekisteriin tutustumme kurssilla 3.

Rekisterien viidakko

On hyvä kuitenkin muistaa, etteivät eri rekisterien rajat ole läheskään aina näin mustavalkoisia, eivätkä uchin ja soton käsitteet aina näin yksinkertaisia. Esimerkiksi uchin rajat voivat venyä omasta lähipiiristä omiin yhteisöihin kuten koulu- tai työyhteisöön.

Nämä eri muodollisuusasteen variaatiot, rekisterit, aiheuttavat päänvaivaa niin äidinkielen puhujalle kuin myös kielen opiskelijalle, sillä rekisterin muuttuessa myös sanasto ja kielioppi muuttuvat varsin paljon. Jopa natiivit joutuvat opiskelemaan kunnioittavaa rekisteriä erikseen, niin paljon se eroaa muodollisesta rekisteristä epämuodollisesta puhumattakaan!

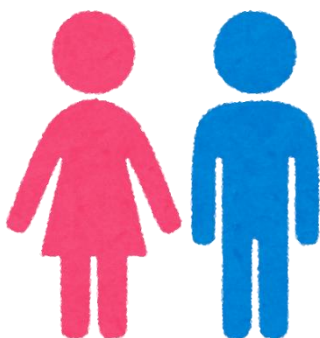

Tämän kurssin rekisteri

Tällä kurssilla tulemme opettelemaan pääosin **muodollista rekisteriä, joka soveltuu käytettäväksi tuntemattomien ja puolituttujen kanssa**, ja siksi riittää useimmissa tapauksissa kielen oppijalle. On kuitenkin hyvä muistaa, että muodollisessa rekisterissä puhuminen esimerkiksi ystävälle on outoa, koska se luo puhujien välille etäisyyttä, eikä se toisaalta pidä sisällään kunnioittavia elementtejä, joita vaaditaan esimerkiksi opettajalle puhuessa. Opettajalle tai muulle ylemmälleen puhuessa muodollinen rekisteri on kuitenkin huomattavasti parempi vaihtoehto kuin epämuodollinen rekisteri, jonka käyttö opettajalle olisi puhtaasti ylimielistä ja töykeää.

Murre- ja sukupuolierot

Japanin on pitkä maa, ja murre-erot ovat suomeen verrattuna varsin suuria. Japanin kielessä on myös sukupuolieroja, jotka näkyvät niin sanastossa kuin kieliopissakin. Miehillä sanasto on yleensä karskimpaa ja kielioppimutkia oiotaan enemmän. Sukupuolierot näkyvät tosin pääasiassa epämuodollisessa rekisterissä: kunnioittavassa ja muodollisessa rekisterissä miehet ja naiset puhuvat enemmän ja vähemmän samalla tavalla.

Kieliopista

Huom. suhtaudu tässä esiteltyihin japaninkielen kieliopillisiin kummallisuuksiin huolettomalla mielenkiinnolla: **nämä asiat eivät tule kokeeseen, vaan niiden ideana on vain antaa lisäkuva kielen rakenteesta.**

Sanajärjestys (SOV)

Japanin kielessä sanajärjestys on SOV, eli **tekemisen kohde (objekti) tulee ENNEN verbiä.** Suomen kielessä sitä vastoin tyypillinen sanajärjestys on SVO (subjekti-verbi-objekti). Vertaa seuraavia lauseita:

FI	(Minä) juon kahvia.	S-V-O
JP	<small>わたし</small> (私 は) コーヒー を <small>の</small> 飲みます。 (Watashi wa) koohii o nomimasu. <i>(Minä) kahvia juon.</i>	S-O-V

Partikkelit?

Japanin kieli on agglutinoiva kieli siinä missä suomikin. Tämä tarkoittaa, että japanissakin **sanoihin liittyy erilaisia päätteitä, joiden avulla ilmaistaan lauseen osien suhteita toisiinsa.** Japanin kielessä näitä sanoihin liittyviä päätteitä kutsutaan partikkeleiksi. Japanin partikkeleista osa on verrattavissa suomen kielen sijapäätteisiin. Vertaa omistajuuden (genetiivin) päätteitä:

esim.	minu/ n	わたし 私 の watashi no
	opettaja/ n	せんせい 先生 の sensei no

Japanin kielessä partikkelin lisääminen sanaan ei tosin aiheuta muutoksia sanassa:

esim.	minä	わたし 私 watashi no
	minu/n	わたし 私 の watashi no

Substantiiveilla ei monikkoa

Japanin kielessä ei ole varsinaista monikkoa, vaan yleisesti ottaen asiaan/asioihin viitataan yksikössä. (Poikkeuksia tähän sääntöön toki on: mm. useampaan ihmiseen viitattaessa voidaan esimerkiksi käyttää päätteitä kuten -tachi ja -gata).

f i n r a n d o j i n
esim. フィンランド人

suomalainen/suomalaiset

Verbien taipuminen

Myöskään verbit **eivät taivu luvussa eivätkä persoonassa**. Vertaa seuraavia:

YKSI TEKIJÄ

FI minä juo/**n** kahvia

JP watashi wa koohii wo no/**mimasu**

USEAMPI TEKIJÄ

he juo/**vat** kahvia

karera wa koohii wo no/**mimasu**

Suomen kielen tavoin verbit taipuvat kuitenkin ajassa ja tavassa:

MENEMÄTÖN AIKA

FI **juon** kahvia

JP koohii wo **nomimasu**

MENNYT AIKA

join kahvia

koohii wo **nomimashita**

TOSITAPA

FI **juo/n** kahvia

JP koohii wo **no/mimasu**

KÄSKYTAPA

juo kahvia

koohii wo **no/nde**

Adjektiivien kumma taipuminen

Suomalaiselle kenties eriskummallista on se, että verbien lisäksi myös adjektiivit **taipuvat kielteisessä muodossa ja ajassa** (suomessa taas olla-verbi taipuu):

MYÖNTEINEN MUOTO

FI **on** hyvää

JP **oishii** desu

KIELTEINEN MUOTO

ei ole hyvää

oishikunai desu

MENEMÄTÖN AIKA

FI **on** hyvää

JP **oishii** desu

MENNYT AIKA

oli hyvää

oishikatta desu

Sanasto

Japanilla ei ole sukulaiskieliä, mutta sillä on **vanhastaan paljon lainasanoja kiinasta** (vertaa suomen kielestä löytyviin sanoihin, joiden juuret ruotsin kielessä). Kuten suomen kielessäkin, **englannin kieli on levinnyt laajalti myös japanin kieleen**. Japanin kielestä löytyy lainasanoja englannin lisäksi myös portugalista, hollannista, saksasta, ranskasta JA italiasta. Englannin kielestä lainattuihin sanoihin palaamme seuraavassa moduulissa.

Linkkejä

Can Japanese Speak In Pure Japanese? | ASIAN BOSS:

<https://www.youtube.com/watch?v=88NhowvQGYk>

Korkean kontekstin kulttuuri

Japanin kieli on korkean kontekstin kulttuuri, mikä kärjistettynä tarkoittaa sitä, että **kaikki, mikä on tulkittavissa olemassa olevasta kontekstista, jätetään sanomatta**. Tämä johtaa muun muassa siihen, että tekijä jätetään japaninkielisessä lauseessa usein pois. Tämä taas johtaa usein siihen, että suomalainen päätyy useammin kuin haluaisikaan kysymään, mistä tai kenestä nyt puhutaankaan.

Linkkejä

What Is The Difference Between a High-Context and Low-Context Culture?

<https://www.youtube.com/watch?v=qKViQSnW-UA>

KIRJOITUSJÄRJESTELMÄ

(ks. erillinen PDF-tiedosto)

TAPAKULTTUURISTA

Japanin kielen opiskelu ei ole pelkästään kielen opiskelua, vaan sisältää paljon myös japanilaisen tapakulttuurin opiskelua: jotta ymmärtäisi kieltä ja osaisi käyttää sitä oikein, tarvitaan ymmärrystä myös kielen kontekstista. Alla muutama, heti opintojen alussa hyödyllinen, esimerkki Japanin tapakulttuurista:

Kumartaminen

Kumartaminen on **osa päivittäistä, luonnollista kommunikaatiota Japanissa**. Se on sosiaalinen ele, joka useimmiten tukee ja vahvistaa sanallista viestiä. Kumarruksilla on eri tasoja hyvin pienestä nyökkäyksestä aina muodolliseen syvään kumarrukseen asti. Kumarruksella voidaan mm. tervehtiä, hyvästellä, kiittää, vahvistaa ymmärrystä, olla samaa mieltä, osoittaa kunnioitusta, pyytää anteeksi tai pyytää palvelusta. Kumartaminen on japanilaisille niin selkärankaan juurtunut tapa, että he saattavat kumarrella silloinkin, kun sille ei ole näennäisesti tarvetta: puhelimessa puhuessaan.

Linkkejä

Bowing in Japan: <https://www.tofugu.com/japan/bowing-in-japan/>

Puhuttelu ja nimen jälkiliitteet

Ihmisten väliset suhteet tai asema kuuluvat ja näkyvät japaninkielisessä puheessa selkeästi. Tämän yhtenä ilmentymänä ovat nimien perään tulevat jälkiliitteet. **Nimien jälkiliitteiden käyttö ei ole yksioikoista, eikä alla olevat selitykset päde kaikkiin tilanteisiin.**

[(SUKUNIMI/ETUNIMI) san

Vieraskorea ja etäisyyttä luova jälkiliite. Sukunimeen liitettynä vastaa nimityksiä herra/rouva/neiti, tämä jälkiliite ei siis ole sukupuolisidonnainen. Etunimeen liitettynä -san on edelleen kohtelias, mutta tuttavallisempi.

Huomaa, että tämä jälkiliite esiintyy myös "sukulaisuussanoissa", esim. okaasan (*äiti*), otousan (*isä*), oneesan (*isosisko*), oniisan (*isovelji*). Näitä muotoja käytetään, kun puhutellaan omia sukulaisia tai kun viitataan toisen sukulaisiin.

[(ETUNIMI/LEMPINIMI) chan

Tuttavallinen (ja kohteliaisuuksista riisuttu) jälkiliite. Tätä käytetään etu- tai lempinimen kanssa silloin, kun puhutellaan samassa tai itseä alemmassa sosiaalisessa asemassa olevaa, useimmiten naispuolista henkilöä. Muun muassa nuori ikä "laskee" henkilön sosiaalista asemaa.

[ETUNIMI/LEMPINIMI] kun

Tuttavallinen (ja kohteliaisuudesta riisuttu) jälkiliite. Tätä käytetään etu- tai sukunimen kanssa silloin, kun puhutellaan samassa tai itseä alemmassa sosiaalisessa asemassa olevaa **miespuolista** henkilöä.

[SUKUNIMI/ETUNIMI] sensei / sensei

Kunnioitusta esiin tuova jälkiliite. Käytetään, kun puhutellaan **tiedoiltaan tai taidoiltaan merkittäviä henkilöitä**, kuten opettajia, lääkäreitä tai pappeja. Titteliä voidaan käyttää nimen kanssa tai yksinään, etunimen käyttö on sukunimeä tuttavallisempi.

[SUKUNIMI/ETUNIMI] senpai / senpai

Kunnioitusta esiin tuova jälkiliite. Käytetään, kun puhutellaan **saman sosiaalisen yhteisön henkilöä, jolla on itseä enemmän kokemusta**: koulumaailmassa tällä viitataan samaa koulua käyvään, itseä vanhempaan tai ylemmän luokan oppilaaseen, työpaikalla taas itseä pidempään firmassa olleeseen työtoveriin. Titteliä voidaan käyttää nimen kanssa tai yksinään, etunimen käyttö on sukunimeä tuttavallisempi.

[SUKUNIMI] sama

Erittäin kunnioittava ja muodollinen jälkiliite. Käytetään myös puhuteltaessa asiakkaita (okyaku-sama) sekä mm. virallisissa dokumenteissa (kirjeet, sähköpostit jne.).

Muista! Näitä nimen jälkiliitteitä ei siis käytetä itsestä, vaan ainoastaan puhuteltaessa toista.

Linkkejä

Japanese Honorific Titles:

<https://www.youtube.com/watch?v=UEgN9s4vsFI>

Learn Japanese from Scratch 2.1.3 - Addressing People:

https://www.youtube.com/watch?v=QK7HCBqc_-c

Ojentaminen ja vastaanottaminen

Asioiden kohtelias ojentaminen ja vastaanottaminen japanilaisittain on Suomeen verrattuna hieman erilaista. Tämä ero näkyy erityisesti tärkeiden asioiden kuten lahjojen, todistusten ja käyntikorttien vaihdossa muodollisissa tilanteissa. Pääperiaatteena voidaan pitää sitä, että:

- a) asia ojennetaan toiselle siten, että se on vastaanottajaan nähden ” oikein päin ” (esim. käyntikortti siten, että teksti on vastaanottajaan nähden oikein päin)
- b) ojentamiseen ja vastaanottamiseen käytetään huolellisesti kahta kättä (jos siihen on mahdollisuus)

Erilaisille tilanteille on toki olemassa tiettyjä käytänteitä, mutta tärkeintä on olla huolellinen ja osoittaa kunnioitusta esinettä kohtaan. Henkilöiden välinen henkilökohtainen suhde ja asema toisiinsa nähden näkyy (muiden muassa) asioiden ojentamisessa ja vastaanottamisessa. Näin ollen esimerkiksi yrityksen johtaja voi vastaanottaa alaisensa kaataman juoman yhdellä kädellä siinä missä alainen vastaanottaa johtajan kaataman juoman kaksin käsin.

Linkkejä

Lahjan ojentaminen ja vastaanottaminen:

https://www.youtube.com/watch?v=3S_UaoXleVs

Käyntikortin ojentaminen ja vastaanottaminen:

<https://www.youtube.com/watch?v=Z4Uu9kaBZo0>

JAPANIN KIELEN ABC

Muistathan, että tällä kurssilla tutustutaan muodolliseen, vieraskoreaan rekisteriin. Siten myös **alla olevat fraasit ja tervehdykset ovat muodollisia**, eikä niitä siksi käytetä sellaisenaan esimerkiksi ystäville ja perheenjäsenille.

Perusfraaseja

かんじ 漢字／ひらがな	roomaji	suomi
どうぞ。	Douzo.	<i>Ole hyvä.</i>
(どうも) ありがとうございます。	(Doumo) arigatougozaimasu.	<i>Kiitos (oikein paljon).</i>
すみません。*	Sumimasen.	<i>Kiitos (ja anteeksi vaiva).</i>
どういたしまして。	Doutashimashite.	<i>Ei kestä kiittää.</i>
(どうも) すみません。*	(Doumo) sumimasen /	<i>Pyydän (kovasti) anteeksi.</i>
tai ごめんなさい。	Gomennasai.	
いいえ。	Iie.	<i>Ei mitään.</i>
はい／ええ。**	Hai / Ee.	<i>Kyllä.</i>
いいえ。	Iie.	<i>Ei.</i>

* kiittämisen ja pahoittelun lisäksi käytetään huomion pyytämiseen kuten englannin fraasia *excuse me*

** sanalla *hai* muitakin merkityksiä kuin "kyllä", joten nämä eivät aina päikseen vaihdettavissa

Tervehdyksiä

かんじ 漢字／ひらがな	roomaji	sanot kun...
おはようございます。	Ohayougozaimasu.	...toivotat hyvää huomenta
こんにちは。	Konnichiwa.	...toivotat hyvää päivää
こんばんは	Konbanwa.	...toivotat hyvää iltaa
おやすみなさい。	O-yasuminasai.	... toivotat hyvää illanjatkoa
げんき お元気ですか。	O-genki desu ka.	... kysyt toisen kuulumisia
げんき はい、元気です。	Hai, genki desu.	... kerrot voivasi hyvin
つか さま お疲れ様です。	O-tsukare-sama desu.	... tervehdit kevyesti tuttavaa (esim. kollegaa käytävällä)
ま お待たせしました。	O-matase-shimashita.	... tervehdit ja samalla pahoittelet, että olet odotuttanut toista

Muuta

かんじ 漢字／ひらがな	roomaji	sanot kun...
ねが よろしくお願ひします。	Yoroshiku o-negai-shimasu.	...a) olet esitellyt itsesi ja haluat lopuksi toivottaa uudelle ihmissuhteelle kaikkea hyvää
ねが よろしくお願ひします。	Yoroshiku o-negai-shimasu.	...b) olet esittänyt pyynnön toiselle ja haluat vielä "anoa" toista tekemään tämän palveluksen sinulle
ねが よろしくお願ひします。	Yoroshiku o-negai-shimasu.	...c) toinen on lupautunut tekemään puolestasi jotakin ja haluat etukäteen kiittää häntä tästä
さき しつれい お先に失礼します。	O-saki ni shitsurei shimasu.	... hyvästelet paikalle jäävät
<u>お疲れ様です。</u>	O-tsukare-sama desu.	...hyvästelet paikalta poistuvan
わかりません。	Wakarimasen.	...kun et ymmärrä, mitä toinen sanoo
ええと	eeto	...haluat täyttää puheesi aukkoja (öö)
あのう	anou	...haluat täyttää puheesi aukkoja (öö);

käytetään myös huomion pyytämiseen

Linkkejä

Learn Japanese - Master Basic Greetings in Japanese Fast!

<https://www.youtube.com/watch?v=BvH7T5vKTlc>

Kuulijapalaute (aizuchi)

Aizuchi on siis tärkeä väline japaninkielisessä kommunikaatiossa. Se **viittaa eleisiin, reaktioihin ja lyhyihin sanoihin, joilla osoitetaan keskustelussa puhujalle, että häntä kuunnellaan ja/tai ymmärretään**. Japanilainen keskustelu ei siis yleensä koskaan ole monologi, vaan kuuntelijalla on aktiivinen rooli, jossa hän osoittaa sopivin väliajoin erilaisin sanoin ja elein olevansa edelleen kuulolla/mukana. Aizuchi on osa japanilaista kommunikaatiota, eikä aina kerro kuuntelijan todellisesta ymmärryksestä/kiinnostuksesta puhujan sanomaa kohtaan. Niinpä tapaan tottumaton suomalainen saattaa tulkita "äänekkään" kuuntelijan monella tapaa väärin:

- Jes, se on suuresti kiinnostunut sanomastani!
- Jee, se on kanssani samaa mieltä!
- Miten se nyt noin ilmaisee jo samanmielisyytensä? Enhän mä ole vielä päässyt asiassani loppuun. Kuunteleeko se mua ollenkaa??

Seuraavalla sivulla esimerkkejä aizuchista:

かんじ 漢字／ひらがな	roomaji	merkitys
はい、はい	hai, hai	"sisällötön" reaktiosana
へえ。	Hee.	Aijaa / Oikeesti? / Eikä! jne.
(Äännetään nousevalla intonaatiolla Saa lopullisen merkityksensä siitä, millä intensiteetillä se lausutaan.)		
そう (なん) です か。	Sou (nan) desu ka.	Aijaa. / Vai niin!

Linkkejä

Aizuchi: Why it's impolite not to "chime in" in Japanese:

https://www.youtube.com/watch?v=G-GQRYA_yMw

Japanese interjection (Aizuchi) | how to listen Japanese person properly:

<https://www.youtube.com/watch?v=4LRgG2yTsws>

JAPANIN KIELIOPIN ABC

Tällä kurssilla tulemme opettelemaan pääosin muodollista rekisteriä, joka soveltuu käytettäväksi tuntemattomien ja puolituttujen kanssa, ja siksi riittää useimmissa tapauksissa kielen oppijalle.

On kuitenkin hyvä muistaa, että muodollisessa rekisterissä puhuminen esimerkiksi ystävälle on outoa, koska se luo puhujien välille etäisyyttä. Muodollinen rekisteri ei toisaalta myöskään pidä sisällään kunnioittavia elementtejä, joita vaaditaan esimerkiksi opettajalle puhuessa. Opettajalle tai muulle ylemmälleen puhuessa muodollinen rekisteri on kuitenkin huomattavasti parempi vaihtoehto kuin epämuodollinen rekisteri, jonka käyttö opettajalle olisi puhtaasti ylimielistä ja töykeää.

Huomaa myös, että kuten suomen kielessäkin, japanin kielessä puhuttu ja kirjoitettu kieli eroavat valtavasti toisistaan. **Tämän kurssin materiaaleissa esitellään puhuttua kieltä**, joten kaikki tällä kurssilla opitut asiat **eivät sellaisenaan päde kirjakieleen**.

KOPULALAUSE

Japanin kielen kopula- eli perusväitelauseen **omaksuminen avaa mahdollisuuden monenlaisten asioiden ilmaisemiseen**.

Partikkeleista

Partikkelien omaksuminen on keskeistä japanin kielen opinnoissa. Partikkelit ovat yksi- tai kaksitavuisia ja tulevat aina sanan, johon liittyvät, perään. Osa partikkeleista muistuttaa suuresti suomen kielen sijapäätteitä sekä partikkeleita, osa on taas eurooppalaisille kielille vieraita. Partikkelien määrä on japanin kielessä rajallinen, joten yhdellä partikkelilla on useampia funktioita. Partikkeleita ja niiden erilaisia käyttötapoja opitaan vähitellen. Tässä moduulissa tutustumme partikkeleihin teema-/topiikkipartikkeliin wa, omistus- ja täsmennyspartikkeliin no sekä kysymyspartikkeliin ka.

Teema-/topiikkiartikkeli WA

Japanin kielen useimmat lauseet alkavat topiikilla/teemalla, joka **kertoo, mistä lauseessa on kyse ja/tai mitä lauseessa kommentoidaan**. Teeman/topiikin tulee jossain mielessä olla ennestään tuttu kuulijalle tai lukijalle. Teema/topiikki ilmaistaan partikkelilla WA (は), joka sijoitetaan suoraan pääsanansa eli topiikin/teeman perään. Huomaa, että teema-/topiikkiartikkeli **kirjoitetaan poikkeuksellisesti merkillä は**, joka tyypillisesti äänetään [ha].

Lauseen alussa olevan teema-/topiikkiartikkelin voi mieltää seuraavasti:

esim. わたし
私 は
watashi wa
mitä minuun tulee...

esim. <に
国 は
kuni wa
mitä maahan(i) tulee...

Topiikki yksinään on kuitenkin "vain" puheenaihe. Se kertoo, mistä puhuja/kirjoittaja haluaa kertoa tai mitä hän haluaa kommentoida. Lauseen varsinainen informaatio/kommentti (eli mitä teemasta/topiikista kerrotaan) ilmaistaan lauseen lopussa olevassa kopulaosiossa.

Kopula (DESU)

Kopula DESU (です) suomennetaan usein olla-verbiksi, mutta itse asiassa se ei ole verbi, vaan lauseen osa, joka **vain yhdistää teeman/topiikin ja siihen liittyvän kommentin toisiinsa**. Aivan kuten verbitkään, myöskään kopula **ei taivu luvussa tai persoonassa**, joten se ei muutu puhuttiinpa sitten minusta, sinusta, teistä tai heistä.

Lauseen lopussa olevan kopulaosion voi mieltää seuraavasti:

- esim. …マリ です。
 ...Mari desu.
...kyseessä on Mari
- esim. …だいがくせい
 …大学生 です。
 ...daigakusei desu.
...kyseessä on opiskelija
- esim. …フィンランド です。
 ...Finrando desu.
...kyseessä on Suomi

Kokonaisina lauseina yllä olevat esimerkit olisivat seuraavanlaiset:

	TOPIIKKI-/TEEMA	KOPULA	
esim.	わたし 私 は Watashi wa "Mitä minuun tulee,	マリ です。 Mari desu. kyseessä on Mari."	→ Olen Mari.
esim.	わたし 私 は Watashi wa "Mitä minuun tulee,	だいがく 大学生 です。 daigakusei desu. kyseessä on opiskelija."	→ Olen opiskelija.
esim.	くに 国 は Kuni wa "Mitä maaha(n)i tulee,	フィンランド です。 Finrando desu. kyseessä on Suomi."	→ Olen Suomesta.

Kenen on? Omistus- ja täsmennyspartikkeli NO

esim. わたし
 これは 私 の ノート です。
 Kore wa **watashi NO nooto** desu.
 "Mitä tähän tulee, kyseessä on **minun vihkoni**."
 → Tämä on minun muistivihkoni.

Tämä partikkeli **toimii täysin samoin kuin suomen kielen genetiivin** päätte:

minu/**n**, opettaja/**n**, yliopisto/**n** jne.

esim. わたし なまえ
 私 の 名前 は サミ です。
 Watashi NO namae wa Sami desu.
 "Mitä **nimeeni** tulee, kyseessä on Sami."
 → Minun nimeni on Sami.

esim. せんせい くに にほん
 先生 の 国 は 日本 です。
 Sensei NO kuni wa Nihon desu.
 "Mitä **opettajan maahan** tulee, kyseessä on Japani."
 → Opettajan kotimaa on Japani.

esim. わたし いぬ
 あれ は 私 の 犬 です。
 Are wa **watashi NO inu** desu.
 → Tuo (tuolla) on **minun koirani**.

☞ Tällä partikkelilla on **myös täsmentävä funktio**:

esim. くに ほうおう
 国 は 北欧 の フィンランド です。
 Kuni wa **Hokuou NO Finrando** desu.
 → Maani on **Suomi, joka on Pohjois-Euroopassa**.

Minkälainen on?

esim. これは かわいい です。
 Kore wa **kawaii** desu.
 → Tämä on **söpö**.

Missä on?

esim. フィンランド は ここ です。
Finrando wa **koko** desu.
"Mitä Suomeen tulee, kyseessä on **tämä paikka/kohta.**"
→ *Suomi on tässä.* [näyttäen sijaintia esim. kartalta]

esim. せんせい にほん
先生 は 日本 です。
Sensei wa **Nihon** desu.
"Mitä opettajaan tulee, kyseessä on **Japani.**"
→ *Opettaja on Japanissa.*

Paljonko on (ikä, pituus, hinta jne.)

esim. わたし にじゅういち
私 は 21 です。
Watashi wa **ni-juu ichi** desu.
"Mitä minuun tulee, kyseessä on **21.**"
→ *Olen 21-vuotias.*

(Järkevä yleistulkinta on, että henkilö puhuu iästään. Merkitys riippuu kuitenkin aina kontekstista: jos sama lause olisi sanottu vaikkapa urheilukilpailussa, lause voitaisiin tulkita "kilpailen numerolla 21".)

esim. わたし ひゃくななじゅう
私 は 170 センチ です。
Watashi wa **hyaku nana-juu senchi** desu.
"Mitä minuun tulee, **170 senttimetriä.**"
→ *Olen 170 cm pitkä.*

esim. よんひゃく えん
ビール は 400 円 です。
Biiru wa **yon-hyaku en** desu.
"Mitä olueen tulee, kyseessä on **400 yeniä.**"
→ *Olut maksaa 400 yeniä.*

esim. ふじさん やく よんせん
富士山 は 約 4000 メートル です。
Fujisan wa yaku **yon-sen meeteru** desu.
"Mitä Fuji-vuoreen tulee, kyseessä on **4000 metriä.**"
→ *Fuji-vuori on 4000 metriä korkea.*

Huomaa myös, että koska japanin kielessä juuri **kopulaosiossa kerrotaan lauseen varsinainen uusi informaatio/kommentti** (UUSI INFORMAATIO/KOMMENTTI です) , on lauseen loppuosa omalla tavallaan lauseen alkua olennaisempi:

	TEEMA/TOPIIKKI	INFORMAATIO/KOMMENTTI
esim.	わたし 私は… Watashi WA… "Mitä minuun tulee…"	だいがく にんじゃ マリ・大学・忍者です。 Mari/daigaku/ninja DESU. …kyseessä on Mari/yliopisto/ninja jne."

Kielteinen kopulause

Kopulan DESU(です) kielteinen muoto on **JANAI DESU(じゃないです)**. Kopulasta on olemassa myös muita kielteisiä muotoja, jotka esitellään alla rennommaista muodosta jäykimpään:

• JANAI DESU(じゃないです)	muoto, jota käytämme tällä kurssilla
• DEWA NAI DESU(ではないです)	-
• JA ARIMASEN(じゃありません)	monen oppikirjan suosima
• DE WA ARIMASEN(ではありません)	jäykähkö, käytetään myös puhetta mukailevassa kirjoitetussakielessä

Kielteinen väitelause muodostetaan yksinkertaisesti korvaamalla myönteinen kopula sen kielteisellä muodolla:

MYÖNTEINEN

esim. わたし 私 は さくら **です**。
 Watashi wa Sakura **desu**.
Olen Sakura.

わたし くに にほん
 (私 の) 国 は 日本 **です**。
 (Watashi no) kuni wa Nihon **desu**.
Kotimaani on Japani.

わたし だいがくせい
 (私 は) 大学生 **です**。
 (Watashi wa) daigakusei **desu**.
Olen korkeakouluopiskelija.

KIELTEINEN

わたし 私 は さくら **じゃないです**。
 Watashi wa Sakura **ja nai desu**.
En ole Sakura.

くに にほん
 国 は 日本 **じゃないです**。
 Kuni wa Nihon **ja nai desu**.
Kotimaani ei ole Japani.

わたし だいがくせい
 (私 は) 大学生 **じゃないです**。
 (Watashi wa) daigakusei **ja nai desu**.
En ole korkeakouluopiskelija.

KYSYMYSLAUSEET

Kysymyspartikkeli KA

Partikkelilla KA (か) **muodostetaan kysymyslause kunnioittavassa ja muodollisessa tyyliässä.**

(Vertaa: epämuodollisessa rekisterissä kysymys muodostetaan pelkällä intonaatiolla.)

Suora kysymyslauseet (-KO/KÖ-kysymykset)

Suorien kysymyslauseiden (siis niiden joihin vastataan sanoilla kyllä tai ei) muodostaminen japanin kielessä on helppoa, **lisää vain väitelauseen perään kysymyspartikkelin:**

VÄITELAUSE

なまえ
名前 は マリア です。
Namae wa Maria desu.
Nimi ON Maria.

だいがくせい
マリ は 大学生 です。
Mari wa daigakusei desu.
Mari ON korkeakouluopiskelija.

くに
国 は フィンランド です。
Kuni wa Finrando desu.
Kotimaa ON Suomi.

これは マリ の ノート です。
Kore wa Mari no nooto desu.
Tämä ON Marin muistivihko.

KYSYMYSLAUSE

なまえ
名前 は マリア です か。
Namae wa Maria desu **KA.**
ONKO nimi Maria?

だいがくせい
マリ は 大学生 です か。
Mari wa daigakusei desu **KA.**
ONKO Mari korkeakouluopiskelija?

くに
国 は フィンランド です か。
Kuni wa Finrando desu **KA.**
ONKO kotimaa Suomi?

これは ノート です か。
Kore wa nooto desu **KA.**
ONKO tämä muistivihko?

Kyllä/ei-vastaus

Tyypillisesti kyllä/ei-kysymyksen alkuun lisätään:

- myöntävä sana **hai** (はい) / **ee** (ええ) + myönteinen lause
- kieltävä sana **iie** (いいえ) + kielteinen väitelause

KYSYMYS

esim. ^{くに} お国 は フィンランド です か。 はい、フィンランド です。
O-kuni wa Finrando desu ka. **Hai, Finrando desu.**
Onko kotimaasi Suomi? *Kyllä, (se) on Suomi.*

VASTAUS

いいえ、フィンランド じゃない です。
Iie, Finrando janai desu.
Ei, (se) ei ole Suomi.

1) Huomaa, että **kun kysymyksessä on jo määritelty, mistä puhutaan (eli teema/topiikki), voidaan teema/topiikki jättää vastauksesta kokonaan pois.**

KYSYMYS

esim. ^{だいがくせい} マリさん は 大学生 です か。
Mari-san wa daigakusei desu ka.
Oletko, Mari, korkeakouluopiskelija?

VASTAUS

はい/ええ、^{わたし} (私 ^{だいがくせい} は) 大学生 です。
Hai/ee, (watashi wa) daigakusei desu.
Kyllä, (minä) olen korkeakouluopiskelija.

はい/ええ、**そう** です。

Hai/ee, sou desu.
Kyllä, näin ("siten kuten sanoit") on.

いいえ、^{わたし} (私 ^{だいがくせい} は) 大学生 じゃない です。
Iie, (watashi wa) daigakusei janai desu.
Ei, en ole korkeakouluopiskelija.

2) Huomaa, että **kun kysymyksiä esitetään suoraan toiselle, lisätään kysymyksiin kohteliaisuuselementtejä:**

esim. くに
お国 は アメリカ です か。
O-kuni wa Amerika desu ka.
Onko kotimaasi P-Amerikka?

Kielteisyyttä vältellään

Jos kyllä/ei-kysymykseen vastaa kielteisesti, mutta tietää samalla "oikean" vastauksen, muodostetaan **vastauksessa mielellään myönteinen lause kielteisen sijaan.**

Ensimmäisessä esimerkissä kysyjä olettaa, että toisen nimi on Maria, vaikka se on itseasiassa Mari:

	KYSYMYS	KIELTO + (OIKEA) VASTAUS
esim.	なまえ お名前 は マリア です か。 Namae wa Maria desu KA. <i>Onko nimesi Maria?</i>	いいえ、マリ です。 Iie, Mari desu. <i>Ei, (se) on Mari.</i>

Seuraavassa esimerkissä kysyjä olettaa, että toisen kotimaa on P-Amerikka, vaikka tämän kotimaa on Suomi:

	KYSYMYS	KIELTO + (OIKEA) VASTAUS
esim.	くに お国 は アメリカ です か。 O-kuni wa Amerika desu KA. <i>Onko kotimaasi P-Amerikka?</i>	いいえ、フィンランド です。 Iie, Finrando desu. <i>Ei, (se) on Suomi.</i>

Yksinään merkityksetön kopula

Huomioi, että pelkkä kopula ei yksinään tarkoita mitään:

DESU (です)	”olla kyseessä”
JANAI DESU (じゃないです)	”ei ole kyseessä”

Kun yllä olevia suoria käännöksiä katsoo, huomaa välittömästi, että **aina on kerrottava, mitä on tai mitä ei ole kyseessä**. Kopula ei siis ole suoraan verrattavissa suomen olla-verbiin. Toki japaniksikin kyllä/ei-kysymyksiin on mahdollista vastata lyhyesti, mutta se tapahtuisi sanoilla kyllä (*hai/ee*) ja ei (*iie*), EI olla-verbillä. Vertaa suomen ja japanin kielen rakenteita:

	JP	FI
Q	これはノートですか。 Kore wa nooto desu ka. ”Mitä tähän tulee, muistivihko onko kyseessä?”	
A	はい/ええ、ノートです。 Hai/ee, nooto desu. ”Kyllä, muistivihko on kyseessä.”	<i>On.</i>
	はい/ええ、そうです。 Hai/ee, sou desu. ”Kyllä, se mitä sanot on kyseessä”.	<i>On.</i>
	いいえ、ノートじゃないです。 Iie, nooto janai desu. ”Ei, muistivihko ei ole kyseessä.”	<i>Ei ole.</i>

Kysymyssanakysymykset

Kysyvän kopulalauseen muodostamisessa on hyvä muistaa muutama asia:

- 1) Lauseen sanajärjestys ei muutu väitelauseen sanajärjestyksestä
- 2) Ensin määritellään teema-/topiikki-partikkelin avulla, mistä asiasta kysytään
- 3) Sopiva kysymyssana sijoitetaan kopulan eteen
- 4) Loppuun lisätään kysymyspartikkeli

esim. ^{くに} お国 は² どこ³ です か⁴。

O-kuni wa doko desu ka.

"Missä maasi on?" Mistä olet kotoisin?

Kysymyssana NAN

Kysymyssana NAN (なん) tarkoittaa "mikä/mitä".

(Tämä kysymyssana voi esiintyä myös muodossa NANI (なに), mikä riippuu seuraavana tulevan sanan ensimmäisestä äänneestä: jos kysymyssanaa seuraava, siitä erillinen, sana alkaa konsonanteilla t, d tai n, äännyy kysymyssana /nan/. Seuraavissa esimerkeissä kysymyssanan jälkeen tulee kopula DESU (です), joten kysymyssana äännyy poikkeuksetta /nan/.)

VÄITELAUSE

esim. ^{なまえ} 名前 は さくら です。

Namae wa **Sakura** desu.

Nimi on Sakura.

KYSYMYSLAUSE

^{なまえ} ^{なん} 名前 は 何 です か。

Namae wa **NAN** desu **KA**.

Mikä nimi on?

esim. これは ノート です。

Kore wa **nooto** desu.

Tämä on muistivihko.

^{なん} これは 何 です か。

Kore wa **NAN** desu **KA**.

Mikä tämä on?

Kysymyssana DOKO

Kun kysymys liittyy paikkaan, käytetään kysymyssanaa DOKO (どこ), joka tarkoittaa **”mikä paikka” tai ”missä”**. Kunnioittavassa rekisterissä se saa muodon DOCHIRA (どちら).

VÄITELAUSE

KYSYMYSLAUSE

esim.	<p>くに 国はフィンランドです。 Kuni wa Finrando desu. <i>Kotimaa on Suomi.</i></p>	<p>くに 国はどこですか。 O-kuni* wa DOKO desu KA. <i>Missä on kotimaa?</i></p>
-------	--	---

*tässä puhutaan toisen kotimaasta, joten substantiivin **kuni** (*maa*) eteen laitetaan kohtelias etuliite ◦

esim.	<p>だいがく 大学はヘルシンキです。 Daigaku wa Herushinki desu. <i>Yliopisto on Helsingissä.</i></p>	<p>だいがく 大学はどこですか。 Daigaku wa DOKO desu KA. <i>Missä yliopisto on?</i></p>
-------	---	--

KUNNIOITTAVAT ETULIITTEET

Japanin kieleen on koodattu monia erilaisia tapoja osoittaa kunnioitusta. Näistä tavoista helposti havaittava on mm. **sanojen eteen tuleva kunnioittava etuliite O (お) tai GO (ご).**

Näitä etuliitteitä käytetään joko kunnioittamaan jotain toiseen/toisen toimintaan liittyvää tai "vähätteleämään" jotain itsen/omaan toimintaan liittyvää. (Opintojen alussa on kuitenkin hyvä käyttää näitä etuliitteitä **vain toiseen liittyvissä sanoissa**. Tällä vältetään siltä, ettei tule vahingossa kunnioittaneeksi itseään.)

Alla on esimerkki fraasista "Mitä sinulle kuuluu?" Tässä toisen terveyttä/hyvinvointia kunnioitetaan kielellisesti, omaa ei:

esim. ^{げんき}
お元気 ですか。
 O-genki desu ka.
Mitä teille kuuluu? ("onko kyseessä kunnioitettu hyvä vointisi")

esim. ^{げんき}
 はい、 元気 です。
 Hai, __genki desu.
Minulle kuuluu hyvää. ("kyllä, kyseessä on hyvä vointi")

Etuliitteen valinta (O vai GO) riippuu sanan alkuperästä: nyrkkisääntö on, että kotoperäisiin, **japanilaista alkuperää oleviin sanoihin liitetään etuliite O (お) ja kiinalaisperäisiin sanoihin GO (ご).** (Kieliopintojen alussa on tosin varsin haastavaa tietää sanojen alkuperää, joten etuliite ja sen pääsana kannattaa opetella settinä. On myös hyvä tietää, että tähän em. sääntöön on poikkeuksia ja joskus kumpikin etuliite on mahdollinen.)

esim.	^{げんき} お 元気	o-genki	<i>"kunnioitettu" hyvä vointisi</i>
	^{なまえ} お 名前	o-namae	<i>"kunnioitettu" nimesi</i>
	^{くに} お 国	o-kuni	<i>"kunnioitettu" maasi</i>
	^{うち} お 家	o-uchi	<i>"kunnioitettu" kotisi</i>
	^{ちゅうい} ご 注意	go-chuui	<i>"kunnioitettu" huomionne/varovaisuutenne</i>

Kunnioittavat etuliitteet persoonapronominin välttämässä

Japanin kielessä ei juurikaan käytetä persoonapronomineja, vaan kielessä toiseen viitataan yleensä nimellä ja sopivalla nimen jälkiliitteellä (muodollisessa rekisterissä yleensä -san). Toiseen on mahdollista viitata myös kunnioittavan etuliitteen avulla, sillä tämä etuliite yksinään ilmaisee, että puhuja viittaa johonkin puheukumppaniin liittyvään.

esim. なまえ
なん
お名前 は 何 です か。
O-namae wa nan desu ka.
Mikä on nime^{nne}?

(Huomaa, että kysymyksiin vastaaja ei käytä vastaavissa sanoissa etuliitettä, koska itseän liittyviä asioita ei kielellisesti kunnioiteta):

esim. くに
お国 は どこ です か。
O-kuni wa doko desu ka.
Missä kotima^{nne} on?

わたし くに にほん
私 の 国 は 日本 です。
Watashi no kuni wa Nihon desu.
Minun maⁿⁱ on Japani.

O ja GO vakiintuneina ja sievistelypartikkeleina

Huomaa, että nämä etuliitteet eivät aina esiinny kunnioitusta ilmaisevassa funktiossa. On olemassa näet tietyt **sanoja, joihin お (O) tai ご (GO) on liittynyt pysyvästi** riippumatta siitä, kehen ne liittyvä. Tällaisia ovat esimerkiksi:

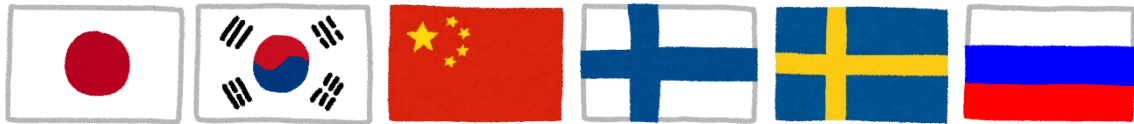
esim. かね
お金 o-kane raha
はん
ご飯 gohan vastakeitetty, tahmea riisi; ateria

Lisäksi etuliitteitä voi käyttää tietyllä tavalla **kieltä sievistämään**. On sanoja, jotka esiintyvät toisinaan ilman etuliitettä, toisinaan sen kanssa. (Erityisesti naisilla on taipumusta sievistää sanoja näiden avulla). Sanoja, joita usein sievistetään etuliitteillä, ovat esimerkiksi:

さけ
(お) 酒 o-sake alkoholi
すし
(お) 寿司 o-sushi sushi
てあら
(お) 手洗い o-tearai WC

TARPEEN TULLEN -SANASTO

Alta löytyy melkoiset listat maiden nimistä, Suomen korkeakouluista ja pääaineista. **NÄITÄ EI OLE TARKOITUS OPETELLA ULKOA.** Tärkeintä on, että otat listoista ylös itsellesi tärkeät sanat.

Maita ja kansalaisuuksia

Kansalaisuus on helppo sanoa japaniksi: lisäät vain maan nimen perään sanan じん (JIN), joka tarkoittaa ihmistä:

esim. わたし
私 は フィンランド人 です。
Watashi wa **Finrando-jin** desu.
Olen suomalainen.

Toisen kotimaata voi kysyä kysymysasanalla missä, どこ (DOKO):

esim. くに
お国 は どこ です か。
O-kuni wa **doko** desu ka.
Missä kotimaasi on?

(Huomaathan kunnioittavan [etuliitteen](#) o sanassa "kotimaasi".)

Kysymyssanan どこ (DOKO) voi korvata sanalla どちら (DOCHIRA), joka on ensimmäistä muodollisempi ja kohteliaampi. (Katso kohta KYSYMYSLAUSEET.)

esim. くに
お国 は どちら です か。
O-kuni wa **dochira** desu ka.
Mikä kotimaasi on?

Maiden nimiä

かんじ 漢字	かな	roomaji	suomi
-	オランダ	Oranda	<i>Alankomaat</i>
-	オーストラリア	Oosutoraria	<i>Australia</i>
-	バングラデシュ	Banguradeshu	<i>Bangladesh</i>
-	ベルギー	Berugii	<i>Belgia</i>
-	ブラジル	Burajiru	<i>Brasilia</i>
-	イギリス	Igirisu	<i>Britannia</i>
-	カンボジア	Kanbojia	<i>Kambodza</i>
-	スペイン	Supein	<i>Espanja</i>
-	エストニア	Esutonia	<i>Estonia</i>
韓国	かんこく	Kankoku	<i>Etelä-Korea</i>
-	インドネシア	Indoneshia	<i>Indonesia</i>
-	フィリピン	Firipin	<i>Filippiinit</i>
香港	ほんこん	Honkon	<i>Hongkong</i>
-	インド	Indo	<i>Intia</i>
-	アイルランド	Airurando	<i>Irlanti</i>
-	アイスランド	Aisurando	<i>Islanti</i>
-	イタリア	Itaria	<i>Italia</i>
-	オーストリア	Oosutoria	<i>Itävalta</i>
日本	にほん、にっぽん	Nihon, Nippon	<i>Japani</i>
-	カナダ	Kanada	<i>Kanada</i>
中国	ちゅうごく	Chuugoku	<i>Kiina</i>
-	ギリシャ	Girisha	<i>Kreikka</i>
-	ラトビア	Ratobia	<i>Latvia</i>

-	リトアニア	Ritoania	<i>Liettua</i>
-	ルクセンブルグ	Rukusenburugu	<i>Luxemburg</i>
-	マレーシア	Mareeshia	<i>Malesia</i>
-	メキシコ	Mekishiko	<i>Meksiko</i>
-	ミャンマー	Myanmaa	<i>Myanmar</i>
-	ネパール	Nepaaru	<i>Nepal</i>
-	ノルウェー	Noruwee	<i>Norja</i>
-	アメリカ	Amerika	<i>Pohjois-Amerikka</i>
北朝鮮	きたちょうせん	Kitachousen	<i>Pohjois-Korea</i>
-	ポルトガル	Porutogaru	<i>Portugali</i>
-	ポーランド	Poorando	<i>Puola</i>
-	フランス	Furansu	<i>Ranska</i>
-	スウェーデン	Suweeden	<i>Ruotsi</i>
-	ドイツ	Doitsu	<i>Saksa</i>
-	シンガポール	Shingapooru	<i>Singapore</i>
-	スリランカ	Suriranka	<i>Sri Lanka</i>
-	フィンランド	Finrando	<i>Suomi</i>
-	スイス	Suisu	<i>Sveitsi</i>
台湾	たいわん	Taiwan	<i>Taiwan</i>
-	デンマーク	Denmaaku	<i>Tanska</i>
-	タイ	Tai	<i>Thaimaa</i>
-	トルコ	Toruko	<i>Turkki</i>
-	ハンガリー	Hangarii	<i>Unkari</i>
-	ベトナム	Betonamu	<i>Vietnam</i>
-	ロシア	Roshia	<i>Venäjä</i>

Korkeakouluja

かんじ 漢字	roomaji	suomi
大学	daigaku	<i>korkeakoulu</i>
大学	daigaku	<i>yliopisto (kandi)</i>
大学院	daigakuin	<i>yliopisto (maisteri)</i>
× 応用科学大学	ouyoukagaku daigaku	<i>se-ja-se AMK</i>
アールト大学	aaruto daigaku	<i>Aalto-yliopisto</i>
セントリア先端科学 大学	sentoria sentankagaku daigaku	<i>Centria AMK</i>
ヘルシンキ大学	herushinki daigaku	<i>Helsingin yliopisto</i>
東フィンランド大学	higashi finrando daigaku	<i>Itä-Suomen yliopisto</i>
ユヴァスキュラ 応用科学大学	yugasukyura ouyoukagaku daigaku	<i>Jyväskylän AMK</i>
ユヴァスキュラ大学	yugasukyura daigaku	<i>Jyväskylän yliopisto</i>
東南フィンランド 応用科学大学	toukan finrando ouyou kagaku daigaku	<i>Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu</i>
ラップランド応用科学 大学	rappurando ouyou kagaku daigaku	<i>Lapin AMK</i>
ラップランド大学	rappurando daigaku	<i>Lapin yliopisto</i>
ラッペンランタ大学	rappeenranta daigaku	<i>Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto</i>
フィンランド国防大学	finrando kokuboudaigaku	<i>Maanpuolustuskorkeakoulu</i>
オウル応用科学大学	ouru ouyoukagaku daigaku	<i>Oulun AMK</i>
オウル大学	ouru daigaku	<i>Oulun yliopisto</i>

フィンランドの 応用科学大学	finrando no ouyoukagaku daigaku	<i>suomalainen ammattikorkeakoulu</i>
フィンランドの大学	finrando no daigaku	<i>suomalainen yliopisto</i>
タンペレ応用科学大学	tanpere ouyoukagaku daigaku	<i>Tampereen AMK</i>
タンペレ大学	tanpere daigaku	<i>Tampereen yliopisto</i>
トゥルク応用科学大学	turuku ouyoukagaku daigaku	<i>Turun AMK</i>
トゥルク大学	turuku daigaku	<i>Turun yliopisto</i>
ヴァーサ応用科学大学	vaasa ouyoukagakudaigaku	<i>Vaasan AMK</i>
ヴァーサ大学	vaasa daigaku	<i>Vaasan yliopisto</i>

Pääaineita

かんじ 漢字	かな	roomaji	suomi
地域学	ちいきがく	chiiki-gaku	<i>aluetutkimus</i>
補助器具工学	ほじょきぐこうがく	hojokigu-kougaku	<i>apuvälinetekniikka</i>
建築学	けんちくがく	kenchiku-gaku	<i>arkkitehtuuri</i>
生物情報工学	せいぶつじょうほう こうがく	seibutsujouhou- kougaku	<i>bioinformaatio- tekniikka</i>
生物工学	せいぶつこうがく	seibutsu-kougaku	<i>bio ja elintarvike- tekniikka (biotekniikka)</i>
生物科学	せいぶつがく	seibutsu-gaku	<i>biologia</i>
生命科学	せいめいかがく	seimei-kagaku	<i>biotieteet</i>
獣医学	じゅういがく	juui-gaku	<i>eläinlääketiede</i>
英語学・ 文学	えいごがく・ ぶんがく	eigo-gaku, bun-gaku	<i>englannin kieli ja kirjallisuus</i>
舞台芸術	ぶたいげいじゅつ/ パフォーマンズアート	butai-geijutsu / pafoomansu aato	<i>esittävät taiteet</i>
薬学	やくがく	yaku-gaku	<i>farmasia</i>
物理学	ぶつりがく	butsuri-gaku	<i>fysiikka</i>
造園科学	ぞうえんかがく	zouen-kagaku	<i>hortonomi</i>
人文(科)学	じんぶん(か)がく	jinbun-(ka)gaku	<i>humanistiset tieteet</i>
民族学	みんぞくがく	minzoku-gaku	<i>kansatiede</i>
教育学	きょういくがく	kyouiku-gaku	<i>kasvatustiede</i>
化学	かがく	ka-gaku	<i>kemia</i>

言語	げんご	gengo	<i>kielet</i>
視覚芸術	しかくげいじゅつ	shikaku-geijutsu	<i>kuvataide</i>
—	ビジネス	bijinesu	<i>kauppatieteet</i>
自然科学	しぜんかがく	shizen-kagaku	<i>luonnontiede</i>
医学	いがく	i-gaku	<i>lääketiede</i>
農学	のうがく	nou-gaku	<i>maataloustieteet</i>
数学	すうがく	suu-gaku	<i>matematiikka</i>
林学	りんがく	rin-gaku	<i>metsätiede</i>
法学	ほうがく	hou-gaku	<i>oikeustiede</i>
心理学	しんりがく	shinri-gaku	<i>psykologia</i>
観光学	かんこうがく	kankou-gaku	<i>restonomi</i>
看護師	かんごし	kango-shi	<i>sairaanhoitaja</i>
社会科学	しゃかいかがく	shakai-kagaku	<i>sosiaalitiede</i>
社会福祉学	しゃかいふくしがく	shakaifukushi-gaku	<i>sosionomi</i>
ジェンダー研究	ジェンダーけんきゅう	jendaa kenkyuu	<i>sukupuolentutkimus</i>
工学	こうがく	kou-gaku	<i>tekniikka</i>
—	テクノロジー (エンジニアリング)	tekunorojii (enjiniaringu)	<i>tekniikka</i>
健康	けんこう／ヘルス	kenkou/herusu	<i>terveys</i>
保健師	ほけんし	hoken-shi	<i>terveydenhoitaja</i>
コンピュータ科学／ 情報科学	こんぴゅうたあかがく／ じょうほうかがく	konpyuutaa-kagaku / johou-kagaku	<i>tietojenkäsittelytiede</i>

—	アイティー	aitii	<i>tietotekniikka, it</i>
宗教学・ 神学	しゅうきょうがく・ しんがく	shuukyou-gaku, shin-gaku	<i>uskonnon ja teologian tutkimus</i>
政治学	せいじがく	seiji-gaku	<i>valtiotiede</i>
—	コミュニケーション	komyunikeeshon	<i>viestintätieteet</i>
手話	しゅわ	shuwa	<i>viittomakieli</i>
フィンランド手話	フィンランドしゅわ	finrando shuwa	<i>suomalainen viittomakieli</i>
環境学	かんきょうがく	kankyou-gaku	<i>ympäristötiede</i>

MODUULIN 1 TEKSTIT

Sanasto

漢字	かな	roomaji	suomi
初めまして。	はじめまして。	Hajimemashite.	<i>Hei (minulla on ilo tavata sinut ensimmäistä kertaa).</i>
～と申します。	～と もうします。	... to moushimasu.	<i>Minua kutsutaan...</i>
専攻	せんこう	senkou	<i>pääaine</i>
工学	こうがく	kougaku	<i>tekniikka</i>
宜しく 願ひします。	よろしく おねがいします。	Yoroshiku onegaishimasu.	tässä kontekstissa: "Toivon yhteiselle polullemme kaikkea hyvää."
—	ん?	N?	<i>Häh?</i>
もう一度 願ひします。	もう いちど おねがいします。	Mou ichido onegaishimasu.	tässä kontekstissa: <i>Sanoisitko uudestaan.</i>
—	あ、	A,	(oivalluksen äännähdys)
—	ね	ne	(samanmielisyyttä hakeva loppupartikkeli)
北欧	ほくおう	Hokuou	<i>Pohjois-Eurooppa</i>
—	の	no	(täsmennyspartikkeli)
北欧の フィンランド	ほくおう の フィンランド	Hokuou no Finrando	"P-Euroopan Suomi"
—	へえ。	Hee.	<i>Jahajaha / No jopas jne.</i>
—	さくらさん は?	Sakura-san wa?	<i>Entä sinä, Sakura?</i>
英語	えいご	eigo	<i>englannin kieli</i>

Muista: tyypillisesti japanin kielisessä kirjoituksessa ei ole sanavälejä.

Esittäytyminen 1

はじめまして。
Hajimemashite,

わたし だいがく もう
(私 は) アールト大学 の マリ と 申します。
(Watashi wa) Aaruto-daigaku no Mari to moushimasu.

わたし じん
(私 は) フィンランド 人 です。
(Watashi wa) Finrando-jin desu.

せんこう こうがく
専攻 は 工学 です。
Senkou wa kougaku desu.

 ねが
よろしく お願いします。
Yoroshiku o-negai-shimasu.

Esittäytyminen 2 (dialogi)

A) はじめまして。マリ です。
Hajimemashite. Mari desu.

B) ん?すみません、もう ^{いちど} ^{ねが} 一度 お願いします。マリアさん... です か。
N? Sumimasen, mou ichi-do o-negai-shimasu. Maria-san... desu ka.

A) マリ です。
Mari desu.

B) あ、マリさん です ^{ねが} ね。さくら です。よろしく お願いします。
A, Mari-san desu ne. Sakura desu. Yoroshiku o-negai-shimasu.

A) すみません、もう ^{いちど} ^{ねが} 一度 お願いします。
Sumimasen, mou ichi-do o-negai-shimasu.

B) さくら です。
Sakura desu.

- A) さくらさん です ね。よろしく ^{ねが} お願いします。
Sakura-san desu ne. Yoroshiku o-negai-shimasu.
- B) よろしく ^{ねが} お願いします。
Yoroshiku o-negai-shimasu.
- B) あのう、お国 ^{くに} は どこ/どちら です か。
Anou, o-kuni wa doko/dochira desu ka.
- A) フィンランド です。
Finrando desu.
- B) ん?
N?
- A) ^{ほくおう} 北 欧 の フィンランド です。
Hokuou no Finrando desu.
- B) ^{ほくおう} あ、北 欧 か。へえ。^{せんこう} 専 攻 ^{なん} は 何 です か。
A, Hokuou ka. Hee. Senkou wa nan desu ka.
- A) ^{こうがく} 工 学 です。
Kougaku desu.
- B) そう です か。
Sou desu ka.
- A) さくらさん は?
Sakura-san wa?
- B) ^{わたし} 私 ^{えいご} は 英 語 です。
Watashi wa eigo desu.

Ääninäyttelijät: Atsuko Yoshida, Izumi Kawagoe, Yuta Ichikoshi